

STRAŽA

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrť leta . . . 250
 Mesečno . . . 1—
Dunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 — 10 vinarjev. —

Inserati ali oznanila:
 se računajo po 12 v. in
 od 6 rodnih petičev; pri
 večkratnih oznanilih velja
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v posre-
 dejek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Heroška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Italijanske priprave na Krasu.

Pri Valeputni v južnozahodnem kotu Bukovine se naši umaknili na bližajo višino. — Severno od Somme so Angleži zavzeli majhni del sprednjih nemških črt. — Ob reki Aa artilerijski boji, infanterijski ruski napadi pa so se izjalovili. — Rumunija posejana z mrlji. —

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 28. januarja.

Vzhodno bojišče.

Armadska skupina pl. Mackensena: Nič pomembnega.

Armadska skupina nadvojvode Jožefa: Zahodno od Valeputne je udri krajevno močnejši sovražnik v naše najsrednješke jarke, našo bojno črto smo umaknili na bližnjo višino.

Armadska skupina princa Leopolda bavarskega: Pri avstro-ogrskih četah nič pomembnega. Podnačelnik generalnega štaba: pl. Höfer, podm.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 28. januarja.

Francosko bojišče.

Armadska skupina bavarskega prestolonaslednika Ruprehta: Po močnem ognju se je angleškimi oddelkom posrečilo se vgnezditi v majhnem delu naših najsrednjih črt južno-zahodno od Le Transloy severno od Somme. Pri ostalih armadah je vladal mir; na omejenih odsekih od časa do časa močnejši ogenj in na prednjih bojiščih posamezni boji.

Vzhodno bojišče.

Fronta princa Leopolda bavarskega: Ob reki Aa je bil artilerijski ogenj močen, na obeh bregovih reke izvršeni ruski napadi so se izjalovili, pri čemer je imel sovražnik težke izgube.

Fronta nadvojvode Jožefa: Na ozemlju Metikanesci ter ob Zloti Bistrici smo morali našo obrambo vsled močnejšega ruskega pritiska preložiti bližje na vzhodni breg reke.

Armadska skupina pl. Mackensena: Nobenih bistvenih dogodkov.

Macedonsko bojišče.

V praskah poizvedovalnih oddelkov v nižini reke Strume so imeli Bolgari nekaj uspehov.

Za denar, za denar!

Ako gledamo okoli sebe, vidimo, da strast za denarjem postaja pri ljudeh vedno večja in da napada vedno več ljudi. Čudno, to se godi v času, ko je vendar največje bogastvo, življenje, postalo tako cenno!

Kako so si vsi enaki, ti lovci za denarjem! Z odprtimi ustmi, s trepetajočimi nosnicami kakor lovski psi, naprej nagnjeni hite in hite za svojim ciljem po vseh cestah in potih. Za denarjem, za denarjem! In nič ne vidijo starcev in stark, ki po kotih žde v mrazu in lakoti, ne vidijo solznih oči nesrečnih, osamljenih vdov in sirot, ne vidijo bledeh lice in suhih teles na tisoče in tisoče gladnih otrok. Le sebe vidijo, za bližnjega nimajo usmiljenja in sočutja, vsi drugi jim morajo s pota in kdor noče, tega pohodijo. Ljudje, ki so bili prej dobri in plemeniti, so

postali divji in surovi, kakor zverine, odkar jih je zagrabila denarna strast.

Boj proti tej lakomnosti ni potreben samo po naših cerkvah in vzgojnih zavodih, ampak tudi v javnosti se ga moramo oprijeti z vso neustrašenostjo. Osobito katoliške ljudske stranke morajo bolj odločno kakor kedaj poprej stopiti ob stran ubogih, lačnih in ogoľufanih ter jih braniti pred oderuhi, izsesavci in golufi. Boj pohlepnosti in požrešnosti po denarju in bogastvu tudi v javnem življenju! Zakaj, kjer je tvoj zaklad, ondi je tudi tvoje srce. Nihče ne more služiti dvema gospodoma; ali bo namreč enega sovražil in drugega ljubil, ali se enega držal in drugega zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamonu. Ne moremo pa tudi služiti ubogemu krščanskemu slovenskemu ljudstvu in mamonu! Kristus je prišel na svet, da bi prinesel evangelij ubogim, ne pa da bi nabiral denar, se obogatel in nazadnje s testamentom o sijajno bogati zapuščini umrl.

Na Ogrskem se je v parlamentu začel boj proti korupciji, ki ga povzroča lakomnost po denarju. Poslanci so začeli, kakor je prav, najprej čistiti med seboj. Ogrski parlament ima zelo pame no določbo, ki poslancem prepoveduje, da bi se na katerikoli način udeleževali pri dobavah in kupčijah za državo. Tudi za Avstrijo bi bil tak zakon zelo zdrav, kajti nobena tajnost ni, da se nahajajo v avstrijskem državnem zboru poslanci, ki so se potegovali za to, da so neke firme dobile velikanske dobave za vojno upravo, pri čemur so si firme in posredovalci zaslužili velike svote. Za to boj v ogrskem parlamentu ni samo zanimiv, ampak tudi poučljiv. Poglejmo!

Iz razprav v ogrsko-hrvatskem državnem zboru.

Poslanec grof Aladar Zichy se je v seji dne 23. januarja dotaknil v svojem govoru inkompatibilitetnega vprašanja, t. j. vprašanja nezdržljivosti poslančevanja s posredovanjem pri dobavah za armado. Govornik je naglašal, da so zadnji čas listi stalno prinašali poročila, ko so poslanci pregrešili zoper inkompatibilitetni zakon. Ta poročila pravijo, da so posamezni poslanci sami ali po drugih posredovali pri dobavah za armado in da so pri tem zaslužili velike svote. Ko se razdeljujejo dobave za armado, se ne postopa dovolj previdno. Radi tega so se za časa vojske posamezniki silno obogateli. Sedaj zadenejo taki očitki celo na poslance. Grof Zichy se sklicuje na govor ministrskega predsednika grofa Tisza z dne 10. februarja 1916, v katerem je odgovarjal na interpelacijo poslanca Szmeesanyja glede vprašanja nezdržljivosti poslančevanja z vojaškodobavnim posredovanjem. Teda je grof Tisza izjavil, da bi se naj poslanci tekom vojske kolikor mogoče varovali sumničnega dobičkahželjnosti. O poslancih, ki tukaj (v zbornici) dovoljujejo milijarde za bojevanje in so poklicani, da nekako nadzorujejo vojno upravo, bi se kaj takega ne smelo misliti. A kljub temu govorijo listi o 40 opozicijskih in 50 vladi prijaznih poslancih, ki so se trudili za armadne dobave. Opozicija bo ministrskemu predsedniku le hvale dolžna, ako bo predložil zbornici imena dotičnih poslancev. Ta seznam si naj grof Tisza dobi od vojnega ministra, ki ga bo gotovo skrbno sestavil.

Ministrski predsednik grof Tisza je nato odgovoril: Ker sem prepričan, da bo k tej zadevi predloženih več interpelacij, bom o tej zadevi obširno govoril še le v jutrišnji seji. Besede, ki sem jih govoril leta 1916, vzdržujem v polni meri tudi še danes. Visoko čislam čistost ogrskega javnega življenja in

ogrskega državnega zbora. To je naša čast, katero moramo strogo varovati.

V seji dne 24. januarja je član opozicije, posl. Štefan Zlinsky, vložil v tej zadevi interpelacijo, katero je sledeče utemeljil: V vladnem časopisu se povdarja, da je ministrski predsednik grof Tisza v klubu narodne delovne stranke izjavil, da opozicija sedaj radi tega osebe vladne stranke napada, ker ji baje za boj proti vladni večini manjka boljšega gradiva. Govornik pravi, da bi opozicija ravno zdaj proti vladni politiki lahko nastopila z mnogimi dokazi, posebno v zadevi inkompatibilitete. Inkompatibilitetni odsok državnega zbora pa pusti vse take zadeve pri miru. Tisza je sicer izjavil, da obstoja nad pisanim inkompatibilitetnim zakonom še moralna nezdržljivost poslančevanja s posredovanjem pri armadnih dobavah. Vsakemu posamezniku bi naj že vest narekovala, da se ne bi udeleževal podvzetij, ki bi škodovala državi in ugledu zbornice. Govornik opozarja, da se je n. pr. karpatskim junakom posiljalo čevlje s papirnatimi podplati. Nikakor ni na mestu, ako državni poslanci barantajo po konjskih in govejih sejmih. Tisza je meseca februarja obljubil, da bo javno označil poslance, ki so posredovali pri dobavah. Od februarja sem se je zgodilo še več takih slučajev. (Klici: Kje? Kje? Na desnici je nekdo zaklical: Enega smo že zaprl. Poslanec Rakovsky: Mnogi pa še tekajo prosto okoli!) Vidi se, da besede same nič ne pomagajo. Ministrski predsednik mora svoje obljube spremeriti v dejanja. Zlinsky stavi nato sledečo interpelacijo: Ali je ministrski predsednik pripravljen navesti imena vseh tistih poslancev, ki so tekom vojske posredovali v vojnem ministrstvu v zadevi vojnih dobav in ali je pripravljen ta imena predložiti zbornici? (Pritrjevanje na leviici.)

Tisza izjavi, da bo odgovoril na interpelacijo obenem z interpelacijo poslanca Hallerja.

Poslanec grof Josef Haller, član večine, je svojo interpelacijo sledeče utemeljeval: Soglašam z mnenji, ki so se izrazili v zbornici glede inkompatibilitete. Govornik je mnenja, da sedanji inkompatibilitetni zakon ne odgovarja dejanskim potrebam časa. Sumničenja, ki so se izrekla v javnosti glede krivde posameznih poslancev, niso osebne zadeve dotičnih poslancev, ampak zadevajo ugled ogrskega državnega zbora. Kdor je kaj takega res zakrivil — naj potem pripada tej ali oni stranki — o njem se naj izreče končna sodba. Državni zbor se mora očistiti. Govornik torej stavi sledečo interpelacijo: 1. Ali je ministrski predsednik poučen o tem, da je časopis obdolžil posamezne poslance, da so se pregrešili zoper inkompatibilitetni zakon? 2. Ako je poučen, je-li potem pripravljen omogočiti, da se te zadeve, kakor tudi posredovanja poslancev, ki so tekom vojske imeli gospodarski dobiček, spravijo v zbornico in se o njih razpravlja v inkompatibilitetnem odsoku ter se ta zadeva končoveljavno očisti? (Dolgotrajno pritrdjevanje v celi zbornici.)

Ministrski predsednik grof Tisza je nato odgovoril: Inkompatibilitetnega zakona v mnogih njegovih določilih ne odobravam. Treba bi ga bilo v 2 smereh spremeriti. Poljedelcem in obrtnikom, ki so poslanci, bi naj bilo omogočeno, da bi bili glede oddaje svojih pridelkov in izdelkov v trgovinski zvezi z vlado, na drugi strani pa bi se naj z vso strogošću vsako posredovanje in slučajna kupčija preprečila. Dokler pa je sedanji zakon v veljavi, se moramo ravnati po njegovih določilih. Odkar imam nesrečo (Medklic: Da, da, nesrečo!), da zavzemam ta prostor, so se zgodili trije slučajji, da so se poslanci vladne stranke pečali s posredovanjem. Vsem trem sem svetoval, naj odložijo svoje mandate. (Klic: A en poslanec je bil imenovan za javnega notarja.) Nekateri poslanci zamenjajo inkompatibiliteto z dostojnostjo. Odobravam stališče, da bi naj poslanci v ohih zadevah, ki se tičejo posredovanja v dobičkonosnih slučajih, ne stopali v dotiko z državo ali državnimi ob-

lastni. Advokat, ki so me vprašali, ali naj v takih zadevah sprejmemo zastopstvo, sem svetoval, naj se s takimi pravdami, ki se tičejo dobav za armado, raje ne pečajo. Nekaj mesecev po izbruhu vojske so se takoj pojavile slabe prikazni na polju dobavljanja za armado. Vlada je takoj izdala stroge kazenske odredbe in tudi vojno ministrstvo je skušalo odstraniti vse nerednosti, ki so nastale vsled nepoučenosti posameznih uradnikov v vojnem ministrstvu. Takoj po vojski so se tudi med državnimi poslanci pojavili slučajji različnega posredovanja in navade, ki se prištevajo med slabe lastnosti ogrske družbe. Vojnega ministra sem naprosil, naj svojim uradnikom odločno zapove, da ne smejo nobenega poslančevega posredovanja vzeti na znanje. Prosil sem ga tudi, naj mi take slučaje naznani. Ker tozadevnega poročila nisem takoj dobil, sem naprosil ministra na kraljevskem dvoru, naj stopi v stik s tozadevnimi poročevalci in naj sestavi seznam poslancev, ki so se osebno ali pismeno v svrhu posredovanja obračali na vojno ministrstvo. Seznam udeleženih poslancev ni sestavil vojni minister, ampak minister baron Rosner in sicer v spomladi leta 1915. Ta seznam hočem sedaj prečitati. V seznamu je označen vsak poslanec, ki je na kakoršenkoli način in v kakoršnikoli vojaškodobavni zadevi le eno besedo govoril z ministrom, ali poročevalci. Med temi so seveda tudi osebe, o katerih poštenem postopanju nimam vzroka dvomiti. Ti slučajji, ki so označeni v seznamu, so se zgodili večinoma prve mesece vojske. Od poletja 1915 nisem dobil od vojnega ministra nobenega obvestila več v tej zadevi. Ko sem bil zadnjič na Dunaju, sem osebno govoril z vojnim ministrom in sem izvedel, da se od poletja 1915 ni zgodil noben nov slučaj.

Imena pri vojaški dobavi udeleženih poslancev so: Ivan Barozs se je zanimal za zadevo gradnje barak, ki jo je prevzela tvrdka Dickmann in Mileh, za dobavno pogodbo družbe „Königsmühle“ za riž in za Harfanyjeve dobave. — Baron Friderik Born se je kot podpredsednik domače avtomobilne delniške družbe potegoval za to, da bi se smelo iz Švice dobavljati za armado surov gumij. — Konstantin Burdia, ki je med tem odložil svoj mandat, se je udeležil dobave čevljev. — Baron Gabriel Daniell je priporočal tvrdko Glücksthal in Berthold Herman ter tvrdko Ljudovik Gaal. Končno je obiskal vojnega ministra v zadevi Viljema Sebastiana. — Gvidon Gündisch je podpiral dobavno prošnjo malih obrtnikov iz Nagydisnoda. (Poslanec Gündisch zakliče: Jaz nisem nikdar bil tam.) In če bi tudi vi bili tam, ne bi bilo to nič hudega, ker bi se bili potegovali za male sedmograške obrtnike. — Koloman Hajos je priporočal neko tvrdko za stavbo barak, kakor tudi posestnika Geza Milek v Szolnoku, ki je vojaškemu erarju ponudil kos zemljišča v nakup. — Roland Hegedüs je pisal kot podpredsednik deželne zveze tovarnarjev za veleindustrija Hugo Kammer izborni zastopnik ogrske tekstilne industrije. — Em. Ivanka je poleg že iz sodnijskih obravnav znane zadeve glede dobave klavne živine, ponudil armadi dobavo blaga za plašče in nahrbtnike. — Grof Evgen Karatsony je priporočal tvrdko Simon Holzer. — Geza Kulbinny ml. je nekoč prišel v vojno ministrstvo in je prosil pojasnila. Natančnejši podatki o predmetu njegovega obiska se niso mogli dobiti. — Julij Muslay je predstavil Vi-

ljema Sebastiani. — Julij Nadany, ki je močtem umrl, je ponudil dobavo klavne živine, špeha in jedilne posode. Priporočal je tvrdko Strasser in Fekete, kakor tudi budimpeštansko krojaško tvrdko Fodor. — Ladislav Okolicsany je priporočal lesotrdko družbo iz Komaroma in budimpeštanskega advokata Barczajja, kateri je poiskal vojnega ministra v neki zadevi. — Julij Pekar je posredoval v zadevi izdelovalnice oblek, ki je pod vodstvom njegove žene. — Nikolaj Pescha se je zanimal za zadevo tvrdke Löwinger iz Vaca in budimpeštanske tvrdke Neumann. — Jožef Szterenyi je priporočal tvrdko, katere ime pa se ne more več dognati. (Poslanec Szterenyi zakliče: Jaz? Tisza: Da, Vi! Szterenyi: Nikdar! Nikdar!) — Geza Szüllö je priporočal Jurija Sacellary ml., Viljema Sebastiani, in budimpeštanskega advokata dr. Szekelyja.

Teh 12 poslancev je v tem seznamu, ki ga polagam na mizo zbornice. Dva poslanca izjavljata, da sta pomotoma prišla v ta seznam. V večini slučajev so poslanci posredovali s tem, da so s kratkim pismom ali s posetnico priporočali kako tvrdko ali kakega advokata. Nekaj slučajev pa je, da so poslanci brez dvoma imeli od posredovanja materijelni dobiček. Pred vsem so to bili poslanci Burdia, ki je že odložil mandat, Ivanka in Nadany. Pri nekaterih je težko dokazati, da so imeli gmotni dobiček, a sumljivo je, da so se dotični tako vztrajno zanimali za tvrdke, ki so jih pripuščali. Dotične poslance in sicer imenoma poslanca Barosa in Pescha, prosim, da izstopita iz delovne stranke. Polagam veliko važnost na to, da se v tej stranki ne nahaja noben poslanec, ki se je preveč zanimal za vprašanja glede dobave za armado. Moja želja tudi je, da se vse zadeve, ki se tičejo inkompatibilitetnega zakona, čimprej redno rešijo v tozadevnem odseku. Dolžnost obvezuje vsakega poslanca, ki mu je znana kakšna taka zadeva, da nastopi kot tožitelj. Kdor pa koga obdolži pregreška zoper inkompatibilitetni zakon, ta naj tudi doprine vse zanesljive dokaze za svoje obdolžitve — drugače naj raje molči. To zadevo moramo smatrati kot zadevo, ki se tiče nas vseh. Našo čast moramo varovati in zavrniti vse obdolžitve, ki ne odgovarjajo resnici. Tisza prosil, da vzame zbornica njegov odgovor na znanje.

Poslanca Gündisch in Szterenyi še enkrat izjavita, da v zadevah, ki se jima pripisujeta, nista nikdar posredovala. Poslednji izjavi, da sam vlaga obtožbo proti sebi, da se tako zadeva razjasni.

Poslanec Zlinsský vpraša Tiszo, ali je seznam poslancev, ki so posredovali, iz vojnega ministrstva, in ali to ministrstvo prevzame za navedene podatke vso odgovornost. Interpelanta Zlinsský in Haller stavza Tiszov odgovor na znanje.

Grof Tisza je odgovoril Zlinsskemu, da se je dotični seznam poslancev res sestavil v vojnem ministrstvu in da je pri sestavljanju liste sodeloval minister na kraljevem dvoru, baron Rosner. Seznam je popoln. Nadintendant Henrik Klug je danes prišel v ministrsko predsedništvo, da izjavi, da v vojnem ministrstvu o kakih drugih poslancih, ki bi bili posredovali pri vojaških dobavah, kakor o onih, ki so na seznamu, ničesar ne vedo.

Zbornica je vzela odgovor ministrskega predsednika na znanje.

LISTER.

Smrtni angelj.

Spisal Faro Dem.

Hladni vetrovi vejejo od bližnji gor sem, na katerih se blešči sneg tako svetlo-belo kot pajčolan angeljev in se izpreminja v rahlih solnčnih žarkih kot bisernica na dnu morja. Lahno se pripogibljejo zadnje jesenske cvetke po poljanah in dobravah, a medel in slab je njihov cvet, kot so slabi in brez moči solnčni žarki, ki se spuščajo v dolgih, povprečnih potezah na zemljo. Ah, kje so časi, ko je sijalo solnce žarko in vroče, ko se je kazala v njegovem objemu vesoljna zemlja, ko so cvetele cvetke tako bujno, v tako svetlih, živih barvah, ko se je razprostiral cvetlični vonj po zraku in je bilo vse omamljeno od te čarobne lepote. Pisani, živobjni metulji so nalik živim rožam plavali po zraku, se poigravali v solnčni svetlobi, sedali na cvetlice in srkali med. Vse je bilo polno življenja: v zraku, tplem in mehkem, v zeleni, sočnati travi, razgrnjeni nalik ogromni, baržunasti blazini po zemlji, na razkošno obloženem drevju, obloženim z zelenim listjem in rumenim plodom, povsod, brez izjeme je obhajalo življenje svoj veliki praznik. A zdaj so se osuli poletni cveti, trava je porumenela, narava umira.

Kam tako hitiš, stara ženica, kam te vodijo onemogle in drhteče noge? Z velikim vencem v roki, v črni obleki spe proti pokopališču, saj je danes vseh vernih duš dan. Ženica, ne hodi na oni tih vrt, ne hodi! Tam spavajo mrtvi in smrtni angelj plava nad grobovi z mrzlimi, velikimi perutmi, pod katerimi ledeni človeku kri v žilah, ako se ga dotaknejo. Ženica in če te angelj vglada, opazi tvojo bornopostavo, razorana lica in drhteče ude ter zaveje nad teboj s svojimi perutnicami, mrzlimi kakor severni vetrovi, legla bodeš v grob k svojemu sinu in svoje-

mu možu.

A ženica je odmajala z glavo; ne boji se mrzlega angelja, ne boji se črne zemlje. Da, še celo ljuba jej je zemljica, mehka in prostorna, saj v njej tu spavata mož in sin in ona jima nese na grob venec, izpleten iz jesenskih rož, sveže življenje nese v smrtni hram, na pokopališče.

V zvoniku so zadoneli zvonovi žalno in milo, a tudi nekako slovesno, kot bi pozdravljali mrtve, kot bi peli njim v spomin. danes, na dan vseh vernih duš. Lahno so plavali zvoki nad grobovi, božajoče se plazili med črnimi križi in mramornatimi spomeniki in se slednjič izgubljali nekje v daljavi.

Ženica je dospela na grob svojih dragih, zeleni venec je obesila na visoki, črni križ, sveč je nasadila v blagoslovljeno prst in sklenila roki: O moj Bog, dodeli mojemu sinu in možu večni mir in pokoj, ti veš najbolje, koliko sta trpela na svetu, ti veš, da sta zaupala v Tebe in da sta k Tebi molila v trpljenju! — In molitvica za molitvico je odplavala proti nebu.

A kako je to, ženica, da si ostala tako sama tu na svetu? Tako slaba si in vela, od starosti že vsa onemogla in vendar ti je smrt dosedaj še prizanesla? Vzela ti je moža in sina, ki sta bila oba krepkejša, oba močnejša od tebe.

Da, tvoj mož, kako je bil trden, kakšna moč je bila skrita v njegovih rokah, žilavih in koščenih, a napadla ga je bolezen, ona zavratna, dolgotrajna bolezen, ki se vleče in vleče, a slednjič zahteva z neusmiljeno gotovostjo svojo žrtev.

Oni dolgi jesenski večeri, mračni, megleni in deževni, ko je zunaj zavijala burja tako vrolo, tako strahotno, pela svojo turobno pesem o življenju, ki gine, vene in umira počasi, počasi...

One dolge noči, brez konca in kraja, ko je zunaj deževalo iz gostih, nizkih oblakov, kaplje so bile ob okna in se plazile po šipah, a v sobi je bilo vlažno, pust, niti luč ni hotela goreti...

Ne li, ženica dobro se spominjaš onih časov, onih večerov, onih nočij, mrzlih, meglenih, ko je v

Rumunsko bojišče.

Radi izredno hudega mraza in visokega snega ni na rumunskem bojišču skoro nobenih vojnih dogodkov.

Rumunija obsejana z mrličji.

Rumunski list „Opinia“ piše: Široko rumunsko polje je posejano z mrličji. To je uspeh kratkovidne rumunske politike. Trpljenje civilnega prebivalstva je neizmerno. Ljudstvo ne sme ostati na svoji rodni grudi, pa tudi bežati ne more, ker so vsa pota zastavljena z vojaštvom. Železnice beguncev ne sprejemajo. Tako so ubogi rumunski kmetje s svojimi družinami izročeni na milost in nemilost gladu, trpljenju in smrti. Pomoči pa ni od nikoder.

Uničenje zalog v Galacu.

Iz Galaca se poroča, da so ruske oblasti prevzele nalogo uničiti razne zaloge živil v Galacu. Najprvo se je naročilo, naj se uniči tri milijone pudov (1 pud = 16 in tri desetink kg) krušnega zrnja, ki so ga nakupili in plačali Angleži pred vojsko. Nato se je pričelo z zažiganjem kuriva. Ogenj se je tako razširil, da se je vnelo tudi obilo zalog za armado ob Donavi. Vnele so se tudi bližnje hiše. Uničenje je torej bilo tako veliko kot v Brajli.

Rusko bojišče.

V jugozahodnem kotu Bukovine so se razvili večji boji. Pri Valeputni smo se nekoliko umaknili.

Ob reki Aa pri Rigi so nemške čete v zadnjih bojih dosegle znatne uspehe nad Rusi. Zavzele so skoro vse tisto ozemlje, katero so začetkom januarja Rusi odvzeli Nemcem. Ker se Rusi s protinapadi trudijo izgubljeno dobiti nazaj, se boji kljub hudemu mrazu nadaljujejo.

Uspehi ob reki Aa.

Nemci so s svojimi napadi na obeh straneh reke Aa v ozemlju pri Rigi odvzeli Rusom v zadnjih dneh skoro vse ozemlje, kar so ga Rusi v svoji ofenzivi tekom meseca januarja pridobili. Ruski napadi na črti med Pripjetom in Rigo so vsled nenadnih nemških sunkov ob reki Aa zgubili svojo važnost in moč.

Pri Rigi imeli Rusi velike izgube.

Ruski vjetniki pripovedujejo, da so imeli Rusi v zadnjih bojih ob reki Aa prav velike izgube. Od nekaterih polkov je ostalo samo po 3 do 5 častnikov in po 400 mož. Vse drugo je padlo v dobromerjenem nemškem ognju.

sobi vzdihoval tvoj mož, sopel pridušeno, da so se čuli piskajoči glasovi, kašljal nepretrgoma in težavno, da se mu je potresalo izsesano in izmozgano telo a zunaj v vetru in dežju je trkala smrt na okna in čakala, čakala, dokler ni dočakala.

In tvoj sin, tudi nanj še nisi pozabila, ženica, še dobro hraniš v spominu njegovo postavo, silno in visoko. A tudi on je umrl. Bil je v tvornici za delavca; govorili so večkrat, da je njegovo delo nevarno, da se lahko ponesreči, da ga lahko zgrabi stroj z jeklenimi zobmi, da zaide med kolesa, med jermen, ki vrve, brenče in hropejo v neznanih, groznih zvokih.

In nekoč so te poklicali v tvornico, češ, da se je pripetila mala nesreča. Ha-ha, mala nesreča to! Sin tvoj, edini sin, je ležal v zadnjih trenutkih, podrhtaval in se vil v smrtnih bolečinah. Stroj mu je malodane oddrobil glavo, kosci okrvavljenih možganov so ležali raztreseni po tleh in sin je ležal v veliki luži krvi, ki se je kadila in penila.

Zadnjič so mu vztrepetale žile, mišice se zadnjič krčevito napele in vsa moč je izginila, življenja vir je usahnil, ure so se mu iztekale.

Stroji pa so grmeli, kolesa brenčala, da se je kar potresal vzdih.

In zdaj počivata oba tu v grobu, mehka prstju je odela in sedaj brani oba mraza in vseh drugih bolečin.

Nad zemljo pa vejejo mrzli vetrovi in smrtni angelj plava nad grobovi. Lučice trepetajo v vetru in ugašajo, veni na križih se gibljejo, molitve kipe proti nebu.

In ženica, ti si tudi prižgala sveče na grobu? Toda sveče nočejo goreti — smrtni angelj plava in veje z mrzlimi perutmi in sveče ugašajo. Ženica, opazil te je smrtni angelj, opazil je tvojo borno postavo in zapisal te je med one, ki ob letu ne bodo več med živimi. Mrzlo je na grobeh, vetrovi so prignali oblake od vseh strani in pokrili nebo, sneg pričinja padati in zavija zemljo v mrtvaško haljino.

(Smrtni angelj!)

Italijansko bojišče.

Pomnoženi artilerijski ogenj na Krasu, delovanje letalcev in druga znamenja kažejo, da se Italijani zopet pripravljajo na večje vojno podvzetje. Francozi so jim poslali veliko ojačenj, in sicer baje celo več divizij prvovrstnih napadalnih čet.

Artilerijski ogenj na Krasu.

Italijani so začeli dne 26. januarja naše postojanke na Krasu močno obstreljevati z artilerijskim ognjem. Domneva se, da se Italijani zopet pripravljajo za velike infanterijske napade.

Zračni boji.

Na Goriškem se razvija zadnji čas živahno delovanje letalcev. Naši zrakoplovci so bili opetovano zmagovalci. Pri Sv. Florijanu je naše letalo, na katerem sta bila kadet-aspirant Matijević in narednik Bognar, prisililo sovražno letalo „Nieuport“ k tlom. Južnovzhodno od Novevasi so naši v zračnem boju premagali velikega italijanskega dvokrovnika in ga vrgli k tlom. Pri Opatjem selu smo sestrelili sovražno letalo. Drugo letalo pa se je moralo pri Tržiču nagloma spustiti na tla.

Italijani odsvetujejo.

Italijanski list „Secolo“ razpravlja dne 26. januarja o vojaških nalogah Avstrije in Nemčije, ter pravi, da bi ti dve državi prej privedli do konca vojske, ako izvedeta glavni napad proti pravemu krivcu sedanje vojske, proti Angliji, nego proti Italiji. Italija da je v stanu avstrijsko-nemški napad dalje časa odbijati nego Rumunija. V svojem članku razpravlja „Secolo“ na dolgo in široko možnost bodočega avstrijskega napada proti Italiji. Med vrstami ta list naravnost odsvetuje naši državi ofenzivo na italijanski fronti.

Giolitti zopet v ospredju?

Zadnji čas se opetovano poroča, da bo Giolitti, ki je nasprotoval vojski zoper Avstrijo, v italijanski politiki zopet prišel v ospredje. Listi naznanjajo, da je bil Giolitti dne 26. t. m. od kralja sprejet v avdienco.

Francosko bojišče.

Na zahodnem bregu reke Moze so se razvili zopet veliki boji. Francozi so izgubili dne 25. januarja višino 304, katero so Nemci v jurišu zavzeli. Hudi boji se vršijo tudi za višino „Mrtvi mož.“ Skrivnostno premikanje francoskih čet proti švicarski meji se nadaljuje.

Četrta zimska vojska.

Letos se vrši že tretja zimska vojska. Angležem pa je zime na frontah še premalo. Angleški minister Chamberlain je namreč v nekem govoru izjavil, da bodo prihodnji tedni pokazali, ali bo četverosporazum zmagal ali ne. Ako četverosporazum ne bo zmagal, se bo nadaljevala vojska po njegovem mnenju še tudi prihodnjo (četrto) zimo.

Nemški uspeh ob Mozi.

Dne 25. januarja so Nemci uspešno naskočili francosko postojanko ob reki Mozi in sicer višino 304 v širokosti 1600 metrov. V ročnem boju so imeli tu Francozi prav težke izgube, vjetih je pa bilo 12 častnikov in 500 mož.

Macedonsko bojišče.

Na celi črti od Ohridskega jezera do Egejskega morja se polagoma razvijajo živahnejši boji. Nekatere vesti pravijo, da bo general Sarrail kmalu zopet pričel z ofenzivo.

Bolgarski načrti.

„Münchener Neuesten Nachrichten“ prinašajo razgovor ameriškega poročevalca polkovnika Emersona z bolgarskim ministrskim predsednikom Radoslavom. Ta je razložil, da se je Bolgarija morala upreti ruskim načrtom na Balkanu. Bolgarija upa, da obdrži dolino reke Morave, najboljši del Macedonije in Dobrudžo. Tudi upajo, da si vnovič priborijo Bitolj, staro bolgarsko prestolico, če jim bo sreča mila. Če hočejo te dežele obdržati, morajo ostati brezpogojno na strani sedanjih zaveznikov. V vsakem slučaju upajo, da bodo koncem vojne imeli zavarovan hrbet, boljše železniške zveze in neoviran dohod do cele spodnje Donave, do Črnega in Egejskega morja.

Na morju.

Boji na morju.

Govor angleškega admirala Jellicoe.

Angleški admiral Jellicoe je imel dne 12. jan. pri zborovanju ribičev v Londonu zanimiv govor o bojih na morju. Admiral je rekel:

Značilno za današnje vojevanje na morju je hitrost ladij, dalekosežnost topov, nevarnost pred torpedi in minami, uporaba letal in podmorskih čolnov ter brezžično brzojavljanje. Ob Napoleonovih časih so začeli streljati v razdalju 800 metrov, danes pa v razdalju 20.000 metrov. Torpedo zadane na približno 9000 metrov, vsled česar so ladje primorane, da so v tem razdalju oddaljene od sovražnika. Nadalje so primorane, da jih spremlja veliko število torpednih rušilcev. Podmorski čolni in mine so popolnoma izpremenile način, po katerem nastopajo velike bojne ladje, ter onemogočujejo tesno obkolitev, kakor se je izvrševalo prejšnje čase. Vse te okolnosti neizmerno povečajo odgovornost mornariškega poveljnika.

Nekdaj so mornarice iz bližine obkolile sovražnikovo deželo. Dandanes more angleško brodogradništvo precejšnji daljavi obkoljevati nemškega nasprotnika, in vsled tega se lažje posreči nasprotniku, da prodere naše vrste, a za nas je težje, da bi to zabranili. Navzlic temu nam je sovražnik samo enkrat nudil priliko, da smo lahko napadli njegovo brodogradništvo. (Uredništvo: Pri Skageraku, kjer pa so bile angleške izgube neprimerno večje kakor nemške. Zanimiv je ta govor, ker je Jellicoe vodil tepeno angleško brodogradništvo, torej nekaj obrambni govor!) Nobena nepristranska ali angleška ladja še ni videla nemškega brodogradništva daleč proč od svojega oporišča na širokem morju. Dne 19. avg. 1916 se je približal sovražnik naši obali, toda ko je zagledal našo brodogradništvo, je odkuril. Napadi na angleško obal so se vedno izvrševali ponoči in sovražnik se je vsakokrat previdno oddaljil. Ti napadi se delajo z namenom, da bi se naše brodogradništvo razdelilo in razcepilo in branilo posamezne napadane točke. Ako se torej sovražnik ponasa, da obvlada Severno morje, je to prazna baharija. Da osvetlim delovanje našega brodogradništva, navedam, da vse ladje, iz katerih je angleško brodogradništvo sestavljeno, znašajo najmanj 4000 enot. Razven vseh oblik vojnih ladij so v tem številu kajpada zadržane tudi vse možne pomožne ladje, ki so v sedanji vojski potrebne. Naše delovanje se razteza do Belega morja in do Velikega Oceana, kjer nastopimo v zvezi z Japonci. Obvladujemo tudi Atlantski Ocean. Na vseh koncih in krajih sveta se udeležuje angleška mornarica vojske. Seveda moramo vsled rastoče nevarnosti, ki nam preti od podmorskih čolnov, biti skrajno oprezni, vendar vem, da bomo potrebno pravočasno ukrenili. Sicer pa ne morem našega brodogradništva bolj pohvaliti, nego da rečem, da je vredno slavnih spominov na naše prednike.

Tako je govoril Jellicoe. Radi izgubljene bitke pri Skageraku so ga odstavili kot vrhovnega mornariškega poveljstva. Čeprav je angleško brodogradništvo tako mogočno po številu, vendar si ne upa nikjer napasti našega in naših zaveznikov brodogradništva.

Mornariška posvetovanja na Angleškem.

O posvetovanju mornariških poveljnikov četverosporazumovih držav (angleškega, francoskega, in italijanskega) v Londonu se uradno poroča, da se je v prvi vrsti reševalo vprašanje glede gibanja vojne mornarice v Sredozemskem morju. Uspeh posvetovanj je baje povsem ugoden. Storili so se važni sklepi pred vsem o podvzetjih na morju, o uporabi ladij, o straži trgovskih cest itd. Iz tega se da sklepati, da utegne v kratkem tudi vojno gibanje na morju postati bolj živahno.

O miru.

Bonar Law o Wilsonovem predlogu.

Angleški minister Bonar Law je imel dne 24. januarja v Londonu govor, v katerem se je na Wilsonove mirovne pogoje med drugim sledeče izrazil: Nemške ponudbe, pri čem z mirovnimi pogajanjmi, zahtevatelj nismo sprejeli, ker bi mir, ki bi se sedaj sklenil, temeljil na sedanjih nemških zmagah in radi tega bi bil to mir, ki bi ne zlomil pruskega vojaškega stroja. Mi hočemo mir, ki bo res pravi mir, a ne tak, kakoršnega si želi Nemčija.

Wilson za mirovno konferenco.

„Times“ poročajo iz Vašingtona: Wilson želi, da bi se v Haagu vršila mirovna konferenca, kjer bi se naj razpravljalo o načrtu za trajen mir v Evropi.

Politične vesti.

Državni zbor se bo sestal, kakor poročajo listi iz Dunaja, še le v času med Veliko nočjo in Binkoš-

mi. V prvih sejah se bodo izvolili razni odseki in delegacije ter se bo vzela cesarjeva prisega na ustavo na znanje. Nadalje se bo baje tudi podaljšala veljavnost poslanskih mandatov.

Poljaki se posvetujejo. Od prejšnje sobote naprej se na Dunaju nadaljujejo posvetovanja posebnega poljskega odbora, ki ima nalogo, da prerešuje vprašanje samostojnosti Galicije. Dasiravno trajajo pogajanja že več kot teden dni, vendar še ista niso dospela tako daleč, da bi odbor lahko končno rešitev predložil Poljskemu klubu. — Kakor „Nowa Reforma“ poroča, je odsek svoja posvetovanja te dni končal. Predlog glede samostojnosti Galicije se je že predložil Poljskemu klubu, kateri bo začetkom februarja sklepal.

Ukrajinci pri notranjem ministru. Zastopstvo Ukrajincev je bilo dne 24. t. m. pri notranjem ministru baronu Handel in mu je predložilo želje ukrajinskega naroda, ki se v prvi vrsti tičejo vprašanja beguncev.

Tedenske novice.

Prihodnja „Straža“ izide radi praznika (Svečnice) ne v petek, ampak v soboto, dne 3. februarja.

Cesar in cesarica v nemškem glavnem stanu. V petek, dne 26. januarja, sta cesar Karel in cesarica Cita dospela v nemški glavni stan, kjer sta osebno čestitala nemškemu cesarju Viljemu k njegovemu rojstnemu dnevu (dne 27. januarja). Pri obedu sta oba cesarja v napitnicah potrdila, da se bosta obe državi zvesto podpirali. V soboto sta se cesar in cesarica s spremstvom zopet vrnila na Dunaj.

Deželni odbori pri cesarju. Te dni bo cesar sprejel odposlanstva deželnih odborov. Med odposlanstvom štajerskega deželnega odbora bo tudi slovenski odbornik dr. Verstovšek.

Generalni nadzornik avstrijskega orožništva, general Mihael Tišljar, je bil povodom svoje upokojitve za svoje 42letno zvesto službovanje povzdignjen v baronski stan.

Generalni polkovnik Beck upokojen. Cesar je bivšemu generalštabnemu načelniku grofu Becku, ki je te dni prekorajil svoje 70. službeno leto, poslal lastnoročno pohvalno pismo, v katerem se mu s prišrnimi besedami zahvaljuje za njegovo dosedanje zvesto in velezasluzno službovanje ter ustrezne njegovi prošnji za pokoj.

Generalni polkovnik Dankl — gardni kapitan. Cesar je dosedanega armadnega poveljnika generalnega polkovnika Dankla, kateri vsled bolehnosti ne more več izvrševati poveljstva, imenoval v priznanje njegovih zaslug za kapitana svoje prve višje telesne garde.

Kaj pomeni to? „Reichspost“ piše: Ne smejo se več prigoditi slučaji, da se n. pr. katoliškim cerkvam vzamejo zvonovi, potem pa kovinska centrala daje iz svojih dobičkov lepe podpore drugim veroizpovedanjem. — Gotovo, državni zbor je že nujno potreben.

Izid podpisovanja na V. vojno posojilo na Štajerskem. Cesarsko namestništvo nam piše: Po izkazih, ki so sedaj došli namestništvu — manjkajo le še podatki posameznih poštnih uradov in davkarjev — znašajo podpisovanja na V. vojno posojilo na Štajerskem 318,907.639 K in prekašajo izid IV. vojnega posojila za okroglih 87,000.000 K. Pri ugovorivni podpisovalnega izida se je skrbno pazilo na to, da se preprečijo dvakratna štetja. Podpisovanja največjih industrijskih podjetij dežele, ki imajo svoje centrale na Dunaju in so podpisali na V. vojno posojilo pri dunajskih bančnih zavodih, ter vsa podpisovanja, ki še niso popolnoma dovršena, niso zapopadana v gornji številki. Ta prav izvanredno ugodni uspeh podpisovanja na V. vojno posojilo na Štajerskem je povečini pripisovati temeljitemu nabiralnemu delovanju, ki se je po načrtu vršilo po celi deželi. Tudi na tem mestu naj bo izrečena vsem onim, ki so se potrudili za vspeh velikega domoljubnega dela, najtoplejša zahvala.

Vojne poroke. Notranje ministrstvo je izdalo odlok, s katerim se določa, da sme za vojaške osebe, ki bodisi prvič, bodisi po dopustu odrinejo na fronto in ki bi rade pred odhodom stopile v zakon, izostati drugi in tretji cerkveni oklic. Za slučaj pa, ako ženin neoporečno dokaže, da bi njegov dopust potekel, predno bi bil poročen, če bi se ga hotelo tudi samo enkrat cerkveno oklicati, smejo odpasti tudi vsi trije cerkveni oklici. To tudi velja za slučaj, da odpust oklicev zahteva slabo zdravstveno stanje ženina, ki je poklican v vojaško službo ali pa na vojaško delo. V vsakem takem slučaju, če se celotno opusti cerkveni oklic, morata ženin in nevesta pred pristojnim duhovnikom s prisego potrditi, da jima ni znan noben zakonski zadržek.

Od vojaške službe oproščeni. Domobranksko ministrstvo razglašja: Osebe, ki so bile začasno za določeno dobo oproščene od vojaške službe in katerim je potekel rok, do katerega so bile oproščene, ali pa so izstopile iz službe, zavoljo katere so bile oproščene, se smatrajo od dne, ko je potekel ta rok, kot vojaške osebe in se morajo v 48 urah javiti pri pristojnem vojaškem dopolnilnem poveljstvu. Isto tudi velja o osebah, ki so se predložile za oproščenje ter so ostale doma, dokler se njih prošnja reši. Če se je ta

prošnja zavrnila, so z istim dnevom, ob katerem so obveščene o tem, smatrati za vojaške osebe in se mo- žajo javiti.

loge in do kedaj, je obširno poročal „Slovenski Go- spodar“ v zadnji in predzadnji številki.

Kruh, ne pivo! Pivovarnarji hodijo že zopet o- koli ministra Höferja, da bi jim dal kaj ječmena za varjenje piva. Razglasili so, da jim je Höfer obljubi- bil ječmen. Prehranilni urad pa pravi, da še vpra- šanje ni rešeno. Tudi se še Höfer ni odločil, ali se smejo zvišati pivine cene, ako se pivovarnam ne da ječmena. Gotovo ne živimo v takem izobilju, da bi sedaj varili alkoholne pijače, namesto da bi pekli — kruh.

Saccharin se bo dobil. Kakor izve „Zeit“, se bo od srede februarja naprej dobival po kavarnah saccharin. Za splošen promet se ne bo dovolil. Od- da, a sladkorja se bo kmalu zopet omejila. Zakaj mi- nister Höfer, in njegov pribočnik, socialdemokratski poslanec dr. Renner mislita le na kavarne, nam je nerazumljivo, kakor da bi se drugod ne mogel rabiti saccharin.

Nove kavine karte. Izšle so nove kavine kar- tice, ki so veljavne od dne 21. januarja naprej za o- sem tednov. Za vsako osebo je sedaj določena ena osminka kilograma prežgane kave za 8 tednov.

Karte za petrolej na Dunaju. Dunajski magi- strat bo od 4. februarja naprej izdajal karte za pe- trolej. Na teden se bo smelo za eno svetilko na hod- nikih itd. uporabiti samo pol litra petroleja, v stano- vanjih domačih delavcev in v trgovinah 1 l, za stano- vanja sploh pa ½ l.

Razne novice.

Roparski umor na Dunaju. Dne 20. januarja se je izvršil na Dunaju v Schwarzspanier-uliici gro- zen umor. Pri precej premožni vdovi Loschitz je služila za postrežkinjo neka Viljemina Lichtenegger, ki je živela v divjem zakonu z nekim Aleksandrom Hirt, doma iz Maribora. Ker Hirt ni maral za prav nobeno delo, je sklenil sporazumno s svojo ljubimko Lichtenegger, umoriti premožno gospo Loschitz in se polastiti njenega denarja in drugih vrednosti. Hirt si je kupil sekuro in je dne 20. januarja čakal na žr- tev, dočim je njegova ljubimka pomivala posodo v kuhinji. V ugodnem trenutku je zavratno napadel gos- po Loschitz, jo usmrtil in pobral vse, kar se mu je vrednega zdelo. Hirt in njegova ljubimka sta na to zapustila Dunaj in se nastanila v Gradcu. Oblasti so napravile na morilca pravečati lov. Dne 26. janu- arja se je detektivu Walter posrečilo spoznati osum- ljeni osebi, ki sta se nahajali v neki kavarni v Gra- decu. Skušala sta ubežati. Hirt je z revolverjem gro- zil detektivu, ki mu je sledil ter ga skušal zadržati. Ko je Hirt se izvil in pospešil svoje korake v beg, je padel. Med tem je prišel nek vojak, ki je Hirtu iz- trgal revolver, kateri se ni bil izprožil. Nato so pa Hirta vklenili. Lichtenegger je policijskemu nadko- misarju takoj priznala zločin in povedala vse podro- bnosti. Hirt pa je bil izpočetka trdovraten in ni ho- tel nič govoriti.

V rudniku zasulo 1000 rudarjev. V rudniku za premog v Ojami v Mandžuriji so se vneli gorljivi plini. Razstrelba, ki se je nato vršila, je bila tako silna, da je v premogovniku zasulo 1000 rudarjev, ki so bržčas vsi izgubljeni.

Dopisi.

Maribor. Dne 31. januarja je oddati cerkvene kovinaste predmete, ki nimajo nobene umetniške ali zgodovinske vrednosti. Do tega roka je oddati tudi vse zasebne kovinaste predmete, ki še do sedaj niso

bili oddani. Predmete je oddati v Grajski ulici št. 42 od 2. do 4. ure popoldne.

Maribor. Prehranjevalni urad mariborskega o- krajnega glavarstva je razdelil na kmetske občine za dobo od 21. januarja do 18. februarja pozneje na- vedene množine sladkorja, ki jim grede, druga polo- vica še sledi. Seznam je tako sestavljen, da prvo število, ki je navedeno takoj za šolskim vodstvom, pomeni, število sladkornih kart, ki jih dobi šolsko vodstvo, oziroma koliko sladkorja, ki bi moralo pre- bivalst o za dobo 4 tednov dobiti. (Nadaljevanje iz- kaza). Puščava (960) Karničnik 150 kg, Fiklak 150 kg, Kores 150 kg, Št. Martin pri Vurbergu (1100) Krajnc 550 kg, Gornja Sv. Kunigunda (1120) Vau- potič 250 kg, Gobec 250 kg, Št. Peter (2100) Lor- ber 350 kg, Lajšič 700 kg, Pekre (509) Sorko 250 kg, Planice (310) Kodrič 150 kg, Pobrežje (3487) Marko 200 kg, Ferk 300 kg, Pechtler 300 kg, Mernik 300 kg, Sucher 650 kg, Podova (967) Novak 300 kg, Ribnica—Brezno (290) Milauc- Povoden 150 kg, Št. Nikolaj (432) Pauko 200 kg, Razvanje (750) Kotz 350 kg, Radvanje (2750) Lobnik 300 kg, Travizan Marb. 500 kg, Šniderič 500 kg, Slivnica (1400) Polajanko 350 kg, Loh 350 kg, Šmartin (593) Krajnc St. Martin 300 kg, Tezno (1375) Šabeder 350 kg, Walzl 400 kg, Walzl 400 kg, Spod. Sv. Kunigunda (1260) Likavec 300 kg, Vaupotič 300 kg, Svečina (1750) Smonik 550 kg, Skribe 300 kg, Selnica ob Dravi (3040) Jagrič 300 kg, Pinter 300 kg, Golob 300 kg, Glaser 300 kg, Kancler 300 kg (Da'je steli).

Slivnica pri Mariboru. Mohorjani v Slivnici pri Mariboru so darovali za Slovensko Stražo 50 K in za Dijaško kuhinjo 40 K. Slava!

Ormož. V Čabinu v Slavoniji je umrl član tu- kajšnjega občinskega odbora Ferdinand grof Bran- diš.

Hum pri Ormožu. Dne 19. januarja je umrl na- gle smrti, zadet od mrtvouda, tukajšnji posestnik, se- daj črnovojniški desetnik Matija Sever v 52. letu svoje starosti. Rajni je bil vzor gospodarja, naš mož in vobče priljubljen. Vojaško službo je opravljal do zadnjih dni pred smrtjo ter je užival spoštovanje svojih predpostavljanih in tudi podložnikov. Pred 4 meseci so mu zanesli k večnemu počitku blago so- progo, a sedaj so pa zraven njene še sveže gomile položili njegovo truplo k večnemu počitku. Za njim žalujeta dve hčerki, ki ste ostali sedaj same na po- sestvu ter sin, koji ravnokar odhaja zopet na bojno polje. Blagemu rajniku svetila večna luč!

Orešje pri Ptujju. Žalostno so peli zvonovi cer- kve Sv. Petra in Pavla v Ptujju v petek, dne 19. jan- uarja. Bil je namreč pogreb Micike in Frančka Kolarič, otrok posestnika Janeza Kolarič v Orešju. Starejšega sina Janeza pa so mu zagreblji poprejšni teden v soboto, dne 13. januarja, tako da sta izgu- bila žalostna starša v enem tednu vse tri otroke. — Bog tolaži žalostne roditelje!

Sv. Pavel pri Preboldu. Katoliško izobraževal- no društvo ima v nedeljo, dne 4. februarja, popoldne po večernicah, v Društvenem domu svoj redni občni zbor. Prijatelji društva, pridite!

Listnica uredništva.

Maribor-Melje: Hvala! Uporabimo.

Potres. Danes, dne 29. januarja, dopoldne ob četrti na 10. uro, smo v Mariboru čutili tri precej mo- čne potresne sunke. Smer potresa je bila od zahoda proti vzhodu.

Orožniški umor pri Oplotnici. Svoj čas smo poročali, da je posestniški sin Leopold Matevžič pri Oplotnici ustrelil namestnega stražmojstra Antona Glančnik, ki je imel od oblasti nalog, da zapre Ma- tevžičev mlin, da se prepreči nedovoljeno mletje žita. Prejšnji teden sta stala Leopold Matevžič in njegov oče Anton pred celjskim sodiščem. Oče je priznal, da je vedel, da bo sin streljal na orožnika, sin se je pa zagovarjal, da je hotel Glančnika samo ostrašiti, a ga je po nesreči smrtno zadel. Sin je bil obsojen na 8 let težke ječe, oče pa na 7 mesecev. Oba sta ka- zen takoj nastopila.

Berivo za vojake.

Osrednja posredovalnica za vojaško berivo na Dunaju (Zentralstelle für Soldatenlektüre, Wien IX.) je že razposlala vojakom na bojiščih in v bolnišni- cah ogromno število knjig, knjižic in časopisov. Tu- di slovenski vojaki so dobili pri njej že veliko beri- va. Vse to je storila posredovalnica z milodari. Tu- di dopisovanje in razpošiljanje opravljajo prostovol- ci in prostovoljke, večinoma udje Marijinih družb, ki prihajajo po svojih uradnih urah v posredovalni- co, da tam žrtvujejo večerne in nekoliko nočnih ur za vojake. Število pisem in aoslanih knjig in spisov obséga že več milijonov. — Zdaj pa mi piše posredo- valnica, da ji je slovensko berivo popolnoma pošlo, in me prosi, naj bi objavil v slovenskih časnikih prošnjo za slovensko berivo. Vsak ve, koliko morajo trpeti naši vojaki. Lajšajmo jim njih hude ure vsaj s primernim razvedrilom! Ne terja se velikih žrtv. Želi se samo, da pošljete prebrane knjige, koledarje, časopise in časnike na naslov: „Zentralstelle für Soldatenlektüre, Wien, IX., Canisiusgasse 16. Kot milodari za vojake poštine prosto.“ Važno je, da se ta zadnji odstavek „kot milodari za vojake poštine prosto“ ne izpusti, ker bi se sicer morala plačati po- ština. Pri časnikih torej ni treba drugega storiti, kakor na ovitku svoj naslov prečrtati, potem ovitek obrniti in nanj napisati gornji naslov. Mariborski darovalci lahko istotako pošiljajo te reči naravnost na Dunaj, ali pa naj prinašajo te reči v prostore u- pravništva „Slovenskega Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, odkoder se bodo skupno pošiljale na Dunaj. Ker pa vojaki radi berejo nove časnike, zato prosim milodarov za vojake tudi v denarju, ki se naj pošilja na moj naslov. S tem denarjem se bo- do naročile knjige in mariborski slovenski listi ter pošiljali naravnost vojakom na bojišča in v bolnišni- ce. Prispevki se bodo objavljali v „Straži.“

Dr. M. Slavič v Mariboru.

Gospodarske novice.

Vinska naklada. Tiskovine za naznanilo vins- kih zalog se dobijo pri deželnem uradu za vinsko na- klado v Gradcu (deželna hiša), pri dacarjih v posa- meznih okrožjih in pri občinah, ki pišejo v Gradcu po tiskovine. Občinske urade prosimo, naj grede vi- nogradnikom v tem oziru na roke in jim naj dajo po- trebnih poiznanj. Kako je treba naznaniti vinske za-

Proda se

MLIN.

Mali umetni mlin z lepim steno- vanjem, gospodarskim poslopjem sadjem in brajdami v bližini Ma- ribora. Vode tudi v suhem času dosti. Cena 9000 K. Na avčueje pri Ksrl Novak-u, Hoča pri Ma- riboru.

Par volov napredaj 1½ l. stari, Cigle ce 48, Vurberg Ptuj.

Nov Singerjev šivalni stroj se pro- da Maribor, Edmund Schmidtova ulica 3. (We ugeri).

Naročajte in razširjajte „Stražo“

Triglasna pesem „V streleskem jarku“

z z lepo naslovno sliko z se dobi pri nje skladatelju A. Kosi-ju šolsk. ravnatelju v Sre- dišču ja v vseh slov. knjigotržni- cab. Cena samo 16 v izvod

Pri večjem naročilu znaten popust

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

44. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

Ta loterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

22. februarja 1917. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollanits- strasse 5, pri kr. ogrskem loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti IX., v glavnem carinskem posloppju, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno- brzovajnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. Srečke se dopošiljajo poštine prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva državnih loterij (oddelek za dobrodelne loterije).